

רע"פ 330/13 - פלוני נ' מדינת ישראל

רע"פ 330/13 - פלוני נ' מדינת ישראל/עליון

רע"פ 330/13

פלוני

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[21.01.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בחיפה, מיום 3.1.2013, בע"פ 36754-11-12, אשר ניתן על-ידי כב' השופטים ש' ברלינר - סג"נ; י' גריל - סג"נ; ב' בר זיו בשם המבקש - עו"ד יוני דדון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בחיפה, אשר ניתן על-יד כב' השופטים ש' ברלינר - סג"נ, י' גריל - סג"נ, ו-ב' בר זיו, בע"פ 36754-11-12, מיום 3.1.2013, אשר במסגרתו התקבל ערעור המשיבה על פסק הדין של בית-משפט השלום לנוער (להלן: בית-המשפט לנוער), אשר ניתן על-ידי כב' השופטת ע' בן-לוי, בת"פ 605-08-11, מיום 10.10.2012.

בד בבד עם בקשת רשות הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין של בית-המשפט המחוזי בחיפה, אשר ניתן, כאמור, ביום 3.1.2013. ביום 14.1.2013, החלטתי לעכב את ביצוע עונש המאסר, עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש, אשר היה קטין בעת ביצוע המעשים, הוגש כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, אשר ייחס לו עבירה של החזקת סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333, בקשר עם סעיף 335(א)(1), לחוק העונשין.

3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 22.7.2011, בסביבות השעה 03:30, בסמוך למסעדה, אשר בחוף ימה של קרית ים, פגש המבקש אדם מבוגר, וברכו לשלום על-ידי טפיחה על מותנו. למראה הדברים, ניגש פלוני (להלן: המתלונן) לאותו אדם, וציין את התנהגותם "החצופה" של בני הנוער בימינו. למשמע הדברים, דקר המבקש את המתלונן, באמצעות סכין, אשר נטל מאחד משולחנות המסעדה, מספר פעמים בחזה וביד. כתוצאה ממעשים אלו, נגרמו למתלונן דימומים וחתכים בבית החזה ובידו השמאלית וקשיי נשימה, והוא נזקק לאשפוז של מספר ימים.

4. ביום 21.11.2011, הרשיע בית-המשפט לנוער את המבקש, על יסוד הודאתו, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, והורה לשירות המבחן לנוער לערוך תסקיר מבחן בעניינו.
5. ביום 26.3.2012, הגיש שירות המבחן, לבית-המשפט לנוער, תסקיר מבחן בעניינו של המבקש. בתסקיר צוין כי המבקש קיבל אחריות על מעשיו והביע חרטה עליהם, וזאת למרות שלא נתן להתנהלותו באירוע כל הסבר. עוד עולה מתסקיר המבחן, כי המבקש הביע את רצונו לשקם את חייו בסיועה של משפחתו התומכת, וכי הוא שיתף פעולה, באופן תקין, עם הגורמים החינוכיים והטיפוליים. יחד עם זאת, ציין שירות המבחן, כי לנוכח חומרת העבירות, אשר בהן הורשע המבקש, ומכיוון שעד אותה העת לא טופל המבקש על-ידי שירות המבחן, נדרשת בדיקה נוספת בעניינו. לפיכך, פנה שירות המבחן לבית-המשפט לנוער בבקשה לדחות את הדיון בעניינו של המבקש, למשך מספר חודשים, כדי לאפשר הערכה פסיכולוגית מקיפה, וביסוס המלצה בעניינו.
- ביום 18.6.2012, הוגש, לבית-המשפט לנוער, תסקיר מבחן נוסף בעניינו של המבקש, אשר במסגרתו, ציין שירות המבחן, כי למבקש "קושי בויסות, באיפוק, בהתמודדות עם תסכול, ובהצמדות לתוכניות ארוכות טווח", וכי הוא תופס את עצמו כבעל "פיוז קצר" וקשיים "לשלוט בעצמו". בהקשר זה נאמר, כי האירוע מושא כתב האישום הוא תולדה של אותה התנהגות אימפולסיבית, בלתי מבוקרת. יחד עם זאת, חזר וציין שירות המבחן את לקיחת האחריות מצד המבקש, את שיתוף הפעולה עם הגורמים הטיפוליים, ואת רצונו לערוך שינוי בחייו. אשר על כן, המליץ שירות המבחן להשית על המבקש עונש של מאסר מותנה, לחייבו בביצוע 150 שעות שירות לתועלת הציבור (של"צ), ולחייבו בתשלום פיצוי למתלונן. בהמשך, ציין שירות המבחן כי אינו בא בהמלצה להוצאת צו מבחן בעניינו של המבקש, היות שלדעת שירות המבחן, המבקש "מיצה את הקשר עימו".
6. ביום 10.10.2012, גזר בית-המשפט לנוער את עונשו של המבקש. בהתייחסו לעבירות שבהן הורשע המבקש, קבע, בית המשפט כי יש להילחם בנגע האלימות, אשר פשה בקרב בני הנוער בישראל, וזאת, בראש ובראשונה, באמצעות ענישה מחמירה ומרתיעה. בהתייחסו למבקש עצמו, קבע בית-המשפט, על-יסוד האמור בתסקירי המבחן, כי לנוכח אישיותו האימפולסיבית, קיים חשש ממשי, כי הוא לא ישנה מהתנהגותו, וכי ישוב לנהוג באלימות בעתיד, וזאת חרף שיתוף הפעולה עם גורמי הטיפול השונים. אשר על כן, דחה בית-המשפט את המלצות שירות המבחן בעניינו של המבקש, תוך שקבע, כי הן נעדרות אלמנט חיוני של הרתעה עתידית. יחד עם זאת, דחה בית-המשפט גם את עמדת המאשימה להשית על המבקש מאסר "מאחורי סורג וברז", וזאת על רקע נסיבותיו המקלות של המבקש, ובהן, בין היתר, גילו, עברו הנקי, והודייתו בעבירות המיוחסות לו.
- אשר על כן, גזר בית-המשפט לנוער על המבקש, שישה חודשי מאסר בפועל, אשר ירצו בדרך של עבודות שירות; חודשיים מאסר על-תנאי, לבל יעבור, למשך שנתיים, עבירות אלימות מסוג עוון; ושישה חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור, למשך שלוש שנים, עבירת אלימות מסוג פשע. כמו כן, חייב בית-המשפט את המבקש בתשלום פיצוי למתלונן בסכום של 4,000 שקלים.

7. ביום 20.11.2012, ערערה המשיבה על גזר דינו של בית-המשפט לנוער לבית המשפט המחוזי בחיפה. בערעורה טענה המשיבה, כי שגתה הערכאה הדיונית משגזרה על המבקש עונש, אשר, בנסיבות העניין, חורג לקולא מרף הענישה הראוי, ומנוגד להלכתו של בית-משפט זה. זאת בפרט, לנוכח החומרה היתרה שבתופעת "הסכינאות" ולאור העובדה, כי המבקש היה על סף הבגירות, בעת שביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהקשר זה טענה המשיבה, כי העונש, אשר נגזר על המבקש, משקף גישה סלחנית בלתי סבירה, הנעדרת כל אלמנט של התרעה עתידית. להשלמת התמונה יצוין, כי בקשתה של המשיבה לעיכוב ביצוע עונש עבודות השירות, אשר הוטלו על המבקש עד להכרעה בערעור, נדחה על ידי בית-המשפט.
8. ביום 3.1.2013, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעורה של המדינה. בפסק דינו המקיף, עמד בית-המשפט על נסיבות ביצוע העבירות ועל חומרתן, על נסיבותיו האישיות של המבקש, כפי שאלו עולות מתסקירי המבחן, ועל החשש להישנות של עבירות דומות. על יסוד דברים אלה, ובהסתמך על פסיקתו של בית-משפט זה במקרים דומים, קבע בית-המשפט המחוזי, כי אין מנוס מלהשית על המבקש עונש מאסר בפועל, אשר ירוצה "מאחורי סורג ובריח".
- על יסוד האמור לעיל, ולאחר שנתן את דעתו גם לעובדה שהמבקש החל בריצוי עבודות השירות, גזר בית-המשפט המחוזי על המבקש 10 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו ובניכוי התקופה, במהלכה ביצע המבקש עבודות שירות. יתר רכיבי גזר דינה של הערכאה הדיונית נותרו על כנם.
- מכאן הבקשה שלפניי.
- הבקשה
9. ביום 14.1.2013, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור לבית-משפט זה, אשר במסגרתה נטען, כי עניינו מקים עילה לערעור נוסף, וזאת לאור הפער המשמעותי שבין גזר דינה של הערכאה הדיונית לבין פסק הדין שניתן בערעור. עוד נטען, כי בהחמרת עונשו של המבקש, התעלמה ערכאת הערעור מהמלצות שירות המבחן, מנסיבותיו האישיות המקלות של המבקש, ומהשלכות עונש המאסר על תהליך שיקומו, שהוא, לגישת בא-כוחו, בעל משקל הבכורה, עת עסקין בנאשמים קטינים. בהמשך נטען, כי לא ניתן משקל ראוי לעובדה, כי עונשו של המבקש לא עוכב על-ידי בית-המשפט המחוזי, ובשל כך ריצה חלק מעבודות השירות, אשר נגזרו עליו.
- דיון והכרעה
10. לאחר עיון בבקשת רשות ערעור, ובצירופותיה, נחה דעתי כי עניינו של המבקש אינו מקים עילה לדיון ב"גלגול שלישי", בפני בית-משפט זה.

בית-משפט זה קבע, לא פעם, כי לא על נקלה תתקבל בקשת רשות ערעור בפניו, היות שזו שמורה אך לאותם מקרים מיוחדים, אשר מתגלה בהם שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית נכבדת, החורגת מעניינם של הצדדים הישירים לה, וכן, במקרים, אשר מתעורר בהם חשש ממשי מפני עיוות דין (רע"פ 216/13 זלוב נ' מדינת ישראל (14.1.2013); רע"פ 9480/12 אברמוביץ נ' מדינת ישראל (8.1.2013); רע"פ 9239/12 אבו עראר נ' מדינת ישראל (2.1.2013)). במקרא הבקשה שלפניי, דומה, כי אין מחלוקת, כי בקשת רשות הערעור אינה מעלה כל שאלה משפטית החורגת מעניינם של הצדדים לה, ומטעם זה בלבד דין הבקשה להידחות.

עוד אציין, כי עיקרה של הבקשה שלפניי, נסוב סביב חומרת העונש, אשר נגזר על המבקש, במסגרת ערעורה של המשיבה. מושכלות יסוד הן, כי טענות בדבר חומרת העונש אינן מהוות, כשלעצמן, עילה לדיון ב"גלגול שלישי", בפני בית-משפט זה, פרט למקרים המגלים סטייה ניכרת מרף הענישה הראוי בעבירות דומות, וזו ההלכה גם במקרים, אשר בהם החמירה ערכאת הערעור בעונשו של נאשם (ראו, רע"פ 9480/12 אברמוביץ נ' מדינת ישראל (8.1.2013); רע"פ 9239/12 אבו עראר נ' מדינת ישראל (2.1.2013); רע"פ 9112/12 ניזרי נ' מדינת ישראל (23.12.2012); רע"פ 7513/13 מרעי נ' מדינת ישראל (22.10.2012); רע"פ 7291/12 יעקב נ' מדינת ישראל (15.10.2012); רע"פ 1514/08 שנהב נ' מדינת ישראל (21.07.2008); ר"ע 143/86 מדינת ישראל נ' מדינת ישראל (27.03.1986)).

לגופו של עניין, הנני סבור, כי צדקה ערכאת הערעור, באומרה כי תופעת "הסכינאות" פשתה בחברה הישראלית בכלל, ובקרוב בני הנוער, בפרט. ערכאת הערעור התייחסה לחומרת מעשיו של המבקש, בצינה כי "[...] המתלון אמר [...] כי בני הנוער של היום הינם חצופים. מילים אלו הספיקו [למבקש] על מנת ליטול סכין מאחד משולחנות המסעדה [...] ולדקור את המתלון פעמיים בבית החזה [...]". הסיכון לשלום הציבור, הטמון במעשים אלה, אינו צריך ראייה, ולפיכך, היה זה מחובתו של בית-המשפט לעשות כל שלא ידו, כדי להוקיע תופעה זו, באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה. בנסיבות אלה, דומני, כי המקרה הנדון אינו נופל לגדר אותם מקרים מיוחדים אשר בהם יתערב בית-משפט זה, במסגרת דיון ב"גלגול שלישי", בעונש אשר גזרה ערכאת הערעור על נאשם, אף אם זו בחרה להחמיר בעונשו. משכך, אין מקום להיעתר לבקשה.

11. מאחר שלא מצאתי הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור, בפני בית-משפט זה.

לנוכח התוצאה אליה הגעתי, אין עוד צורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר, אשר הושת על המבקש. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 3.2.2013, עד לשעה 09:00, בימ"ר קישון.

ניתנה היום, י' בשבט התשע"ג (21.1.2013).